

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

17 oktober 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR CULTUUR, MEDIA EN SPORT

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Guy Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Brusselse Aangelegenheden, over de subsidiëring van zwembaden

Vraag om uitleg van de heer Frans De Cock tot de heer Guy Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Brusselse Aangelegenheden, over het gebrek aan publieke zwembaden in functie van de vraag naar zwemgelegenheid

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot de heer Guy Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Brusselse Aangelegenheden, over watersport aan de kust

Commissie voor Cultuur, Media en Sport

Donderdag 17 oktober 2002

VOORZITTER : De heer Jos Stassen

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.04 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Pieter Huybrechts tot de heer Guy Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Brusselse Aangelegenheden, over de subsidiëring van zwembaden

Vraag om uitleg van de heer Frans De Cock tot de heer Guy Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Brusselse Aangelegenheden, over het gebrek aan publieke zwembaden in functie van de vraag naar zwemgelegenheden

De voorzitter : Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Huybrechts tot de heer Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Brusselse Aangelegenheden, over de subsidiëring van zwembaden en van de heer De Cock tot minister Vanhengel, over het gebrek aan publieke zwembaden in functie van de vraag naar zwemgelegenheden.

De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de voorzitter, uit een recente studie van de IOK blijkt dat er in de Kempen en wellicht in heel Vlaanderen een nijpend tekort aan zwembaden is. Omwille van de nieuwe milieuwetgeving, die onder meer aan de openbare zwembaden strengere exploitatienormen heeft opgelegd, hebben al verschillende zwembaden in de Kempen en elders de deuren moeten sluiten. Andere zwembaden, die de dure aanpassingswerken, nodig om te voldoen aan de huidige normen, niet kunnen betalen, zullen onvermijdelijk ook de deuren moeten sluiten.

Zoals de minister ongetwijfeld weet, is zwemmen in de eindtermen van het basisonderwijs opgenomen. Ieder kind moet op het einde van het zesde

studiejaar kunnen zwemmen. Hier wringt evenwel het schoentje. Aangezien de overblijvende Kempense zwembaden een massa zwemmers dienen te verwerken, hebben ze hun maximale capaciteit bereikt en moeten ze noodgedwongen een aantal scholen weigeren. Aangezien het zwemmen in de eindtermen van het basisonderwijs is opgenomen, moeten de scholen echter de kans krijgen om deze eindterm ook te halen.

Volgens de voorzitter van de IOK, de heer Peeters, vormt het bouwen van nieuwe openbare zwembaden voor de gemeenten een te zware financiële verplichting. Heel wat gemeentebesturen hebben zich hierbij reeds aangesloten.

In de jaren 1970 en 1980 heeft de overheid het bouwen van openbare zwembaden gesubsidieerd. De overheid moet de leerlingen van het basisonderwijs nu ook de kans bieden om de eindterm zwemmen te halen. Dit betekent dat de overheid in voldoende openbare zwembaden dient te voorzien. In dit verband zou ik de minister graag enkele concrete vragen willen stellen. Is de minister bereid, al dan niet in overleg met de minister van Onderwijs, om het bouwen van openbare zwembaden weer te subsidiëren ? Zo ja, over welke bedragen gaat het hier dan precies ?

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Frans De Cock : Mijnheer de voorzitter, de vorige spreker heeft reeds een deel van de problematiek geschetst. Op 1 januari 2001 is Vlarem II-bis in werking getreden. Deze regelgeving heeft de openbare zwembaden strengere exploitatienormen opgelegd.

De meeste zwembaden dateren van de jaren 1970 en 1980. Ze zijn in die periode met overheidssteun gebouwd. Veel ervan zijn momenteel aan slijtage en ouderdomsverschijnselen onderhevig. Bovendien vervallen de komende jaren heel wat exploita-

De Cock

tievergunningen. De aanpassingen aan de nieuwe normen inzake gezondheid, hygiëne en infrastructuur brengen voor de meeste zwembaden aanzienlijke kosten mee. Soms zijn die kosten zo groot dat het zwembad de deuren moet sluiten. In andere gevallen moet aan het bouwen van een heel nieuw zwembad worden gedacht.

Het schoolzwemmen speelt in dit alles een belangrijke rol. Aangezien het zwemmen in de eindtermen van het basisonderwijs is opgenomen, nemen de scholen een groot gedeelte van het zwemaanbod in beslag. Door het schoolzwemmen zijn veel zwembaden haast volzet. Dit geldt uiteraard vooral voor de kleinere zwembaden.

Aangezien de vraag naar zwemgelegenheden groter is dan het aanbod, bevinden heel wat gemeenten zich in de problemen. De studie van de IOK heeft daarenboven aangetoond dat het zwemaanbod de komende jaren nog achteruit zal gaan. De minister zou de gemeenten kunnen suggereren om voor intergemeentelijke samenwerkingen of zelfs voor PPS-constructies te kiezen. Dit sluit eventuele overheidssubsidies evenwel niet uit. Een aantal gemeenten zijn alleszins vragende partij.

De minister zal in zijn antwoord misschien naar het investeringsfonds verwijzen. Ook dan blijven er evenwel nog enkele pertinente vragen over. In welke mate vormt deze problematiek het voorwerp van overleg binnen de administratie Sport en tussen de administratie Sport en de administratie Onderwijs? In welke mate kan de minister het bouwen, het aanpassen of het exploiteren van zwembaden financieren? Ik neem aan dat de minister hierover binnenkort een beslissing zal nemen.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de voorzitter, de meeste openbare zwembaden zijn gemeentelijke zwembaden. De nieuwe normen plaatsen de betrokken gemeentebesturen voor een bijzonder zware opdracht.

In mijn regio hebben de zwembaden die bijzondere infrastructuurinspanningen leveren veel succes. De mensen bezoeken een zwembad niet langer enkel om te zwemmen. Zwembaden moeten tegenwoordig minstens over een indeling in leeftijdscategorieën, over de nodige spelelementen, over een sauna en over andere recreatieve mogelijkheden beschikken. Dit kost uiteraard veel geld.

Ik spreek overigens uit ervaring. Op dit ogenblik bereiden we de uitbreidingsplannen van een klein zwembad in Koksijde voor. Deze werken zullen minstens 2,5 miljoen euro kosten. Eigenlijk kunnen we met dit bedrag niet eens al te grote plannen uitvoeren. Indien de overheid de zwembaden wil ondersteunen, moet ze dan ook vooral de kwaliteitsverbetering van de bestaande zwembaden ondersteunen.

Ik zou in dit verband nog een suggestie willen doen. Er is tot op heden nog geen doorbraak gerealiseerd in verband met het zwemmen in zee. Momenteel wordt deze enorme plas water enkel door de meest ervaren zwemmers gebruikt. De reddingsploegen zijn bijzonder streng geworden. Bij het minste gevaar zwaaien ze al met de rode vlag.

In het buitenland hebben ze dit probleem opgelost. Het is namelijk mogelijk om het wegtrekkende zeewater bij het begin van de eb in een ommuurd reservoir op te vangen. Aan dit zwemwater kan eventueel nog een reinigend middel worden toegevoegd. Dit is een bijzonder goedkope oplossing voor de bestaande problemen.

Ik zal straks een vraag om uitleg over de zeilsport stellen. Bij die gelegenheid zal ik de minister verzoeken om op dit vlak een overkoepelende functie te vervullen. Hierbij zal de minister van Ruimtelijke Ordening een hinderpaal blijken te zijn. Het is namelijk verboden om constructies in zee op te richten. Indien de minister een conflict met de minister van Ruimtelijke Ordening wil uitlokken, is dit de aangewezen gespreksstof.

De voorzitter : Minister Vanhengel heeft het woord.

Minister Guy Vanhengel : Mijnheer de voorzitter, aangezien de zee onder de federale bevoegdheid valt, vraag ik me af of constructies in zee aan Vlaarem II dienen te beantwoorden.

De heer Jan Loones : De zee valt niet helemaal onder de federale bevoegdheid. De bevoegdheid van het Vlaams Gewest loopt tot de zogenaamde middenmiddellijn. Vlaanderen is bevoegd voor de laagwaterlijn.

Minister Guy Vanhengel : In dat geval is Vlaarem II zeker van toepassing.

Ik zou de sprekers eigenlijk willen danken voor hun vragen. Op die manier staan ze me immers toe om een eerste appreciatie van de aangekaarte problematiek te maken. Op 3 juli 2002 ben ik als mi-

Vanhengel

nister aangetreden. Ik heb deze problematiek ondertussen al leren kennen. Ik wil er trouwens op wijzen dat ik in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ook al met deze problematiek ben geconfronteerd. De Brusselse zwembaden worstelen immers met dezelfde problemen.

De meeste overdekte zwembaden zijn in de jaren 1970 door lokale besturen gebouwd. Gezien de gemeentelijke autonomie en de toenmalige populariteit van de overdekte zwembaden bij lokale mandatarissen hebben zelfs enkele minder kapitaalcrachtige gemeenten kleine overdekte zwembaden gebouwd. Dat ze hierbij minder duurzame materialen hebben gebruikt, is een van de oorzaken van de huidige problemen.

Het voorbije decennium zijn een aantal kleinere zwembaden in Vlaanderen gesloten. Om budgettaire redenen en omdat vaak andere beleidsprioriteiten zijn gesteld, zijn de aanpassingen aan de resterende overdekte zwembaden vaak tot de allernoodzakelijkste herstellingen beperkt. Ik denk hierbij aan het herstellen van daken, het herinstalleren van filters of het vernieuwen van leidingen. In de meeste gevallen zijn de meest fundamentele ingrepen en moderniseringën nauwelijks uitgevoerd. Door middel van het installeren van waterglijbanen hebben sommige zwembaden wel op nieuwe trends ingespeeld. Deze kleine veranderingen zijn vrijwel nooit in een globaal vernieuwingsproject gekaderd.

De Vlarem II-wetgeving en de strengere exploitatienormen voor zwembaden, die sinds 1 augustus 1995 van toepassing zijn, hebben tot tal van aanpassingswerken en investeringen geleid. Na al die jaren waren die doorgaans ook nodig.

Volgens de Vlaamse Gezondheidsinspectie zijn 34 van de 505 waterrecreatievoorzieningen in Vlaanderen definitief gesloten. Dit is slechts 7 percent. De waterrecreatievoorzieningen omvatten overigens niet enkel de overdekte zwembaden, maar ook de openluchtzwembaden, de zogenaamde hot water pools, de dompelbaden, de plonsbaden, de therapeutische baden en de open zwemgelegenheden in vijvers, meren en waterlopen.

Uit een door het Bloso in 2000 uitgevoerde studie blijkt dat er in sommige Vlaamse regio's een geringe behoefte aan zwembadwater bestaat. Dit is onder meer het geval voor het Hageland, voor het Pajottenland, voor de regio's Sint-Niklaas en voor Zuidoost-Vlaanderen.

Volgens deze studie zijn er in de Kempen evenwel geen uitgesproken tekorten. In de regio Turnhout zijn er vijftien voor het publiek toegankelijke overdekte zwembaden. Dit zijn bijna vijf overdekte zwembaden per 100.000 inwoners. Hiermee benadert de regio Turnhout het Vlaams gemiddelde. In de regio Geel zijn er 19 voor het publiek toegankelijke overdekte zwembaden. Dit zijn ruim acht overdekte zwembaden per 100.000 inwoners. Enkel de regio's Veurne en Oostende doen het beter.

Uit deze studie blijkt evenwel dat dringend fundamentele aanpassingswerken aan de overdekte zwembaden moeten worden uitgevoerd. Momenteel actualiseert het Bloso, in samenwerking met de gemeentebesturen, de inventaris van de bestaande sportaccomodaties. De resultaten van deze inventarisering zullen in het begin van volgend jaar bekend worden gemaakt.

Er is me daarnet ook gevraagd of ik de intergemeentelijke samenwerkingsvormen en de eventuele PPS-constructies aangaande het bouwen of exploiteren van publieke zwembaden door middel van overheidssubsidies wil ondersteunen. Ik ben me bewust van de zware inspanningen die gemeentebesturen moeten leveren om de bestaande zwembaden aan te passen. Gezien het bij kleine gemeenten grensoverschrijdende effect van de overdekte zwembaden wil ik in verband met de noodzakelijke investeringen in het bouwen of het exploiteren van dergelijke zwembaden intergemeentelijke samenwerkingsverbanden afsluiten of, eventueel, PPS-constructies opzetten. Het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking biedt me de kans om dit voornemen in de praktijk te brengen. Dit moet zeker kunnen indien het zwembad niet louter een sportieve, maar ook een recreatieve functie dient te vervullen.

Momenteel ontbreekt elke decretale basis om dergelijke initiatieven afzonderlijk te subsidiëren. Het koninklijk besluit van 22 februari 1974, dat wel de mogelijkheid bood om de sportinfrastructuur van openbare besturen en van intercommunales te subsidiëren, is bij de invoering van het investeringsfonds op 1 januari 1991 opgeheven. Indien ik in de toekomst over voldoende budgettaire middelen zou beschikken, ben ik bereid om de mogelijkheid van een nieuw subsidiestelsel voor sportaccommodatie te onderzoeken.

Ik zou hieraan nog iets willen toevoegen. De voorbije drie maanden hebben heel wat gemeentebesturen me vragen over deze problematiek gesteld. Ik heb evenwel gemerkt dat de problematiek van de zwembaden en van de sportinfrastructuur in het

Vanhengel

algemeen vaak aan het staartje van de prioriteitenlijst inzake gemeentelijke investeringen bengelt. Ik veronderstel dat dit ook iets te maken heeft met het geringe gewicht van de schepen van Sport in het college van burgemeester en schepenen. Gemeentebesturen spreken het investeringsfonds vaak aan voor grote bedragen. De kans dat het in dergelijke gevallen om sportinfrastructuur gaat, is evenwel klein. De schepen van Sport heeft het steevast zeer moeilijk om het college van burgemeester en schepenen van de noodzaak van dergelijke investeringen te overtuigen.

De vraag is uiteraard hoe ik deze problematiek kan aanpakken. Ik wil hier gerust wat dieper op ingaan. Mijn volgende opmerkingen slaan evenwel niet op reeds afgelijnde beleidsopties.

Misschien moeten we op een bepaald ogenblik weer in afzonderlijke kredieten voor de sportinfrastructuur voorzien. Deze kredieten kunnen misschien specifiek in het investeringsfonds, in de begroting Sport of in de begroting van de lokale besturen worden aangeduid.

Dan maakt men natuurlijk de omgekeerde beweging ten opzichte van wat in 1991 is gebeurd, met de oprichting van het investeringsfonds. De bedoeling daarvan was immers de autonomie van de gemeenten volledig te respecteren : zij zouden het grote pakket krijgen en mochten dan zelf kiezen waar ze de prioriteit legden. Men moet goed beseffen dat men dan over gigantische bedragen spreekt. Het aanpassen aan de Vlarem II-normen en het eventuele invullen van sommige tekorten komt neer op bijzonder grote investeringen. Dit zijn enkele van mijn reflecties na drie maanden activiteit op het veld. Net als jullie worstel ik met dit probleem. Ik zal proberen daarvoor een oplossing te bedenken.

– *Mevrouw Mieke Van Hecke treedt als voorzitter op.*

Men vroeg me of er overleg werd gepleegd tussen het kabinet Sport en het kabinet Onderwijs. Er is duidelijk een verband. De eindtermen voor het basisonderwijs bepalen immers dat de kinderen moeten kunnen zwemmen aan het einde van het zesde leerjaar. Er is een band, maar daar stopt het dan ook. Men heeft dit opgenomen in de eindtermen, maar men heeft zich verder nooit zorgen gemaakt over de noodzaak aan voldoende infrastructuur om die eindtermen te kunnen waarmaken. Overleg is mogelijk, maar ik denk niet dat de minister van

Onderwijs binnen haar begroting middelen zal kunnen vastleggen om zwembadinfrastructuur in te richten voor het halen van die eindterm. Het aantal scholen dat over een eigen zwembadinfrastructuur beschikt, is trouwens zeer gering. Het is dus aan de lokale overheden, eventueel in samenspraak met de Vlaamse regering, meer bepaald het departement Sport, om te zoeken naar oplossingen.

Hetzelfde geldt trouwens voor een ander soort infrastructuur, maar daar is de connectie veel gemakkelijker. We proberen dit bijvoorbeeld nu alvast in Brussel. Waar onderwijs nood heeft aan infrastructuur, kan men natuurlijk samenwerkingsverbanden maken met de lokale of de regionale overheid, zodat die infrastructuur maximaal rendabel is. Dat is nu immers niet altijd het geval. Ik verklaar me nader. Het moet mogelijk zijn samenwerkingsverbanden op te zetten waarbij infrastructuren overdag worden gebruikt door het onderwijs en 's avonds ter beschikking staan van de clubs. Dan hebben we het meestal over zaalsportinfrastructuren en eventueel over atletiekinfrastructuren, maar zelden of nooit over zwembadinfrastructuur. Er zijn natuurlijk uitzonderingen. Op voorstel van mijn voorganger is de zwembadinfrastructuur van het Jan-Van-Ruusbroeckcollege in Brussel gemoderniseerd met geld van Sport, op de uitdrukkelijke voorwaarde dat dit zwembad zou worden opengesteld voor de buurt.

Daarmee heb ik geprobeerd te antwoorden op deze vragen, met de kennis die ik momenteel heb. Neem van me aan dat ik worstel met deze vraag. We gaan momenteel met de medewerkers en de respectievelijke administraties op zoek naar oplossingen om degenen die kampen met investeringsproblemen behulpzaam te zijn.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Of onze regio, de Kempen, nu meer of minder zwembaden telt dan andere regio's, weet ik niet. Daarvoor moet ik afgaan op uw Bloso-rapport. Wat ik wel weet, is dat momenteel in de Kempen zwembaden scholen weigeren omdat de capaciteit bereikt is. Dat is de realiteit. Ik hoop dan ook dat er op om het even welke wijze een oplossing kan worden gevonden om de jeugd de mogelijkheid te geven om aan gezonde sportbeoefening te doen en de scholen – gezien de verplichting – de mogelijkheid te geven om aan die eindterm inzake zwemmen te voldoen.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Frans De Cock : Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Zoals ik in de IOK-studie heb gelezen zijn er in het hele IOK-werkingsgebied, dus het arrondissement Turnhout, zestien overdekte zwembaden. Daar hebt u gelijk. U hebt het ook over de regio Geel, maar volgens mij zijn die cijfers niet correct. U zult dat nog eens moeten bekijken.

In Turnhout is er wel degelijk te weinig aanbod. Dat blijkt uit deze vrij grondige studie en wordt bevestigd door het feit dat scholen in bepaalde zwembaden worden geweigerd. Dat tekort is er natuurlijk omdat er een geringe flexibiliteit is wat het uurgebruik betreft. Niet iedereen gaat 's morgens om negen uur zwemmen, of 's middags. Ik gun u uiteraard alle tijd om die zaak ernstig te bekijken en om, nadat de Bloso-studie zal zijn afgerond en met de cijfers in de hand, een aantal beleidslijnen uit te tekenen voor een gezonde sport als zwemmen. Deze sport staat immers in de eindtermen van het onderwijs. Vlaanderen heeft op dat vlak ooit geschitterd. Het zou goed zijn mochten we kunnen terugkeren naar die periode. Voor de gemeenten is het belangrijk dat ze de nodige inspanningen kunnen doen, maar dat ze zich tegelijk geruggensteund weten door een of andere vorm van tegemoetkoming.

De voorzitter : De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mijnheer de minister, ik wil even terugkomen op de financiële benadering. Dat is immers de essentie. Met een afzonderlijke begrotingspost voor de verbetering van de infrastructuur van de zwembaden zou iedereen uiteraard gelukkig zijn. U speelt de bal terug naar de gemeenten, er op wijzend dat die schepenen van Sport waarschijnlijk niet het zwaarst kunnen wegen op de begroting wanneer het over sport gaat. Dit is geen slechte benadering. Vaak hebben ze nog andere bevoegdheden en hechten ze daar soms meer belang aan. Als iemand die gemeentelijk actief is, kan ik natuurlijk zeer gemakkelijk de bal terugspelen naar u, als Vlaams minister van Sport. Ik hoop dat u ook niet meer belang hecht aan uw andere bevoegdheden dan aan de sportbevoegdheid en dus ook uw invloed laat gelden bij de begrotingsbesteding op Vlaams niveau, als u dit prioritair acht. Ik zal aandachtig nagaan hoe u daar uw invloed kunt laten gelden.

Minister Guy Vanhengel : In de Vlaamse regering is mijn hoofdbevoegdheid exclusief Sport. Als we het hebben over de budgetverdeling is die hoofdbevoegdheid wat mij betreft nauwelijks of niet in concurrentie met de andere.

De heer Jan Loones : Dat is goed, maar we weten dat u een gepassioneerd inwoner van de hoofdstad bent, en het is niet omdat men iets de hoofdbevoegdheid noemt dat men daaraan ook het meeste aandacht besteedt.

Het belang van sport kan nooit worden overschat. De zwemsport is een van de meest toegankelijke sporten. Ik steun dus de vragen van de andere leden, niet alleen voor de Kempen, maar voor heel Vlaanderen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Loones tot de heer Guy Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Brusselse Aangelegenheden, over watersport aan de kust

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Loones tot de heer Vanhengel, Vlaams minister van Sport en Brusselse Aangelegenheden, over watersport aan de kust.

De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, het zal wellicht uw lot zijn dat alle sporttakken uw aandacht komen vragen. Ik wil uit principe uw aandacht vragen voor een sporttak die zeer weinig aandacht krijgt. Die is min of meer uitbesteed en voor de rest overgelaten aan het privé-initiatief. Aan de hand van enkele cijfers wil ik u er van overtuigen dat dit wel degelijk van belang is in Vlaanderen.

In juni van dit jaar, de periode waarin u Vlaams minister van Sport bent geworden, hebben de watersportverenigingen een persconferentie gegeven. Ik heb vooral een beroep gedaan op hun argumentatie. Toen ik met hen heb gesproken, hebben ze me de toelating gegeven om u nog eens uitdrukkelijk uit te nodigen om hen te komen bezoeken. Ze zullen dat natuurlijk ook nog rechtstreeks doen. Niets gaat immers boven een zeiltochtje op zee om daar enthousiast over te worden. Uiteraard bent u dan uitgenodigd in Nieuwpoort, na La Rochelle het grootste jachthavengebied van heel Europa, met bijna 3.000 ligplaatsen en nog wat uitbreidingsplannen voor de toekomst, en met drie watersportverenigingen.

Loones

Watersport zit nog altijd in de lift in Vlaanderen. Er is steeds meer belangstelling voor strandaccommodatie. Watersportverenigingen hebben hun uitbating op het strand. Er is sprake van een conflict in verband met de strandconstructies. Ook wordt er wel eens een suggestie gedaan inzake nieuwe jachthavens of de uitbreiding van jachthavens. Tot nu toe zijn er jachthavens in Nieuwpoort, Oostende, Zeebrugge en Blankenberge. Eigenlijk zou iedere kustgemeente graag een pier en zo mogelijk nog een jachthaven erbij hebben. Ik zeg niet dat dit mijn pleidooi is. Die jachtclubs aan de kust zijn allemaal VZW's, aangesloten bij een erkende watersportvereniging. Deze laatste zijn verenigd in een confederatie. Ze hebben een open boekhouding. Het lijkt me een zeer gemakkelijk controleerbare en toegankelijke sector. De sector is verheugd om vast te stellen dat ook de overheid geïnteresseerd blijft in deze vorm van vrijetijdsbesteding. Bloso heeft terzake zeer goede dingen gedaan in het verleden. Waarmee ik niet wil zeggen dat ze dit nu niet meer doen, maar in het verleden heeft Bloso mee gezorgd voor een doorbraak inzake watersport voor iedereen, door opleidingen te geven in alle watersportdisciplines. De watersport is geen elitesport, zoals dat vroeger wel eens werd gezegd.

Watersporten worden, zoals alle sporten, hoofdzakelijk beoefend door jongeren. Zo komt men tegemoet aan wat de Vlaamse overheid onder meer beoogt in haar sportbeleid. De beleidsbrief Sport stelt: 'Reeds verschillende jaren tracht de Vlaamse overheid jeugdsport te promoten. Aangezien we als Vlaamse overheid jeugdsport uitbouwen via een aantal actoren – gemeenten en sportfederaties – geven we deze actoren kansen, responsabiliseren we hen om mee in het veld een aangepast sportaanbod uit te bouwen, een sportaanbod dat sportieve kansen geeft aan jongeren.' De sector wijst op de toegevoegde toeristische en economische waarde die deze vorm van sportbeoefening meebrengt. De Vlaamse kust is in dat opzicht uiteraard een trekpleister, want in zijn behoefte de drukte van de stad te ontvluchten en zijn ontspanning te zoeken in de open ruimte, trekt de mens naar de zee, ook om te sporten. Het gaat hier over de sport met de kleinste ruimtebesteding op het land: buiten de lokatie van de sportclubs zelf wordt die immers op zee beoefend, en daar is nog steeds geen hinder. Eigenlijk geeft het een dubbel voordeel: het geeft plezier aan degene die de sport beoefent, maar ook visueel-esthetisch plezier aan de toeschouwers die naar deze bezigheden kijken, al dan niet met verre kijker.

In totaal 15.000 niet-leden van watersportverenigingen volgen stages aan onze kust. De weekstages zijn in drie jaar tijd verdrievoudigd, tot 7.370 weken. In 2001 vinden die trouwens niet alleen meer plaats in de zomermaanden, maar ook in de periode daarbuiten. Momenteel zijn er 15 strandclubs, met 5.000 vaste beoefenaars, en 10 jachtclubs, met 3.500 vaste ligplaatsen, die samen zo'n 30.000 bezoekende schepen per seizoen ontvangen. Gecombineerd met de opvang aan land betekent dit toch wel wat. De Vlaamse kust is een ideale tussenhalt tussen de drie grote zeilnaties, Frankrijk, Nederland, en Groot-Brittannië. De watersportclubs organiseren wereld- en Europese kampioenschappen die onze Vlaamse kust tot ver buiten onze grenzen promoten en zorgen voor de nodige attracties, zowel voor de deelnemers van evenementen als voor de toeschouwers.

De sector beschouwt watersport als de beste vorm van maatschappelijk verantwoord gebruik van het milieu. Het is een milieuvriendelijke sport. Er is wel eens een incident geweest bij de mogelijke afbakening van de mariene reservaten. Daarbij wilde men wel een uitzondering maken voor de vissers, maar niet voor de zeilschepen. Dat is het enige conflictpunt met de belangenverdedigers van de ecologie dat ik ken. Alleen al de aanwezigheid van zeilschepen zou het aankweken van vet bij de zwarte zee-eend verstoren. Watersport is alleszins milieuvriendelijk. Ik overdrijf niet zo veel wanneer ik zeg dat de watersporter bijna noodzakelijkerwijze een milieu-activist is, die er alles aan doet om zijn sportterrein rein te houden. De sector doet zelf ook zeer veel moeite om het milieu te vrijwaren. Zo bouwde de Vlaamse Vereniging Watersport Nieuwpoort, die toch wel de grootste zeilclub is aan de kust, het allereerste milieustation voor schepen, waar het vuil en oliehoudend water van deze schepen kan worden opgevangen, met een interne controle. Deze primeur werd gevolgd door andere clubs, en door de overheid, die de binnenwateren uitrustte met dergelijke stations. Dit jaar kreeg VVW Nieuwpoort trouwens de Blauwe Vlag voor haar inspanningen voor het milieu en de goede kwaliteit van het water in de jachthaven.

De jachthavens zorgen voor een toegevoegde economische waarde. Ik geef de cijfers opgegeven door de sector. Er is een onmiddellijke toegevoegde waarde, via de tewerkstelling. Zo genereren zeven ligplaatsen één werkgelegenheidsplaats. De 3.500 schepen langs onze kust zijn goed voor 25 miljoen euro, alleen al aan BTW-opbrengsten. Er is ook een onrechtstreekse toegevoegde waarde. Dan hebben we het over aan de jachthaven gebonden activiteiten buiten de haven en haar aangrenzend

Loones

gebied. De omzet daarvan wordt berekend op 3 miljoen euro. Er is ook een geïnduceerde toegevoegde waarde, die winsten van 6 miljoen euro zou genereren. Eigenlijk is dit zeer moeilijk berekenbaar, maar de aanwezigheid van een jachtclub draagt uiteraard bij tot de aantrekkingskracht van een heel gebied.

De haven van Nieuwpoort is een voorbeeld van een van de beste investeringen die de Vlaamse overheid ooit heeft gedaan. De haven kostte 1,3 miljard frank, en zou volgens diverse studies jaarlijks 800 miljoen frank opbrengen aan de gemeenschap.

Mijnheer de minister, hoe ziet u de uitvoering van uw beleidsbrief met betrekking tot de watersport, en dat specifiek voor de kust? Bent u bereid om aandacht te schenken aan de behoefte van de sector en die te betrekken bij de beleidsvorming? Zo bestaan er momenteel nog juridische procedures, als ik me niet vergis, tussen Bloso en de jachtclubs, in verband met liggeden enzovoort. Hoe ziet u de coördinerende rol ten aanzien van de andere beleidsdomeinen die ter sprake komen? Dat is mijn belangrijkste vraag. Ook hier kan men veel meer winnen door een goede beleidscoördinatie, door te zorgen voor vergunningen die nodig zijn voor een aantal andere faciliteiten, maar die niet behoren tot de specifieke bevoegdheid van de minister van Sport. In deze problematiek zult u immers steeds met handen en voeten gebonden zijn aan de bevoegdheden van andere ministers. Dat is wellicht uw lot. Dit was een introductie tot het domein, maar men is zeer graag bereid om u nadere toelichting te geven.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Miel Verrijken : Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb in de plenaire zitting reeds een betoog gehouden over de plaatsing van die energiemolens in de Noordzee. We weten dat dit het einde betekent van Het Zwin. Dat is wetenschappelijk bewezen.

De zeevogels die trekken zullen massaal worden vernietigd, dat staat wetenschappelijk vast.

Een ander aspect dat misschien nog belangrijker is dan de zeilsport, is de zeevaart. De Scheldemonding is één van de meest delicate mondingen van de hele wereld. Op een totaal onwetenschappelijke wijze wil men daar molens zetten, en die zouden 57 procent van de atoomenergie vervangen. Men weet

trouwens nog niet hoe men die zou vervangen, met trekpaarden misschien. Het is een razernij en een Waals revanchisme van staatssecretaris Deleuze om voor de Vlaamse kust het grootst mogelijk aantal windmolens te zetten. Dat zou ook op toeristisch gebied schade aanrichten.

Wat betreft de zeilsport, zijn er zeilers met grote ervaring en met veel minder ervaring dan mensen die met zeeschepen varen. Het staat vast uit studies dat er rond de molens kolken zullen ontstaan, zeker met de plaatsingswijze die de elektriciteitsmaatschappij vooropstelt, om zich een maagdelijkheid te verschaffen met de afschaffing van de atoomenergie over een periode van vijftientig jaar. Men weet niet wat het resultaat zal zijn, maar tussen die molens zullen zeker tijdens de wintermaanden kolken ontstaan met alle groot gevaar van dien.

Een ander aspect staat ontegensprekelijk vast. De artificiële op beton gevestigde molens, waarvan de betonvoet twintig maal meer oppervlakte zal hebben dan het ding dat we zullen zien, zullen op een enorme wijze algen aantrekken die voor kleine schepjes en schroeven een werkelijk gevaar zouden kunnen uitmaken.

Ik neem aan dat er moeilijk te redeneren valt met staatssecretaris Deleuze die beeft is met de idee om de Vlaamse kust te saboteren. Hebt u wetenschappelijke instrumenten om een verslag voor te bereiden aangaande de invloed die de razernij van de molens op de watersport zou kunnen uitoefenen?

De voorzitter : Ik ben soepel en geef de heer Loones nog even het woord.

De heer Jan Loones : Er valt lang over te praten, en we hebben dat al gedaan in alle mogelijke commissies, maar ik denk niet dat de windmolens rechtstreekse hinder zullen meebrengen ten aanzien van de zeilsport. Mijnheer de minister, u weet dat bijvoorbeeld de gemeente Knokke-Heist ook vragende partij is voor het aanleggen van een jachthaven. Een mogelijke suggestie zou zijn dat men de windmolens gebruikt voor de bevestiging van pontons, waardoor men een soort aflossingspunt zou hebben in zee. Dit zou een prachtig project zijn. We hebben gepoogd dit te doen voor de Westkust op de Vlaamse banken, maar deze vraag is zelfs niet in beschouwing genomen. Men zou de aflossingspunten voor de kleine zeilsport kunnen maken door het plaatsen van peilers. Als er dan ooit op de Thorntonbank, gelegen op twaalf mijl voor de kust van Knokke, windmolens zouden

Loones

komen, zou men tegemoet kunnen komen aan de zeilsport. Ook zou men de burgemeester van Knokke gunstig gezind laten staan tegenover het project door er een dergelijke sfeer van recreatiesport aan te verbinden. Hiermee zou u de pers kunnen halen.

De voorzitter : Minister Vanhengel heeft het woord.

Minister Guy Vanhengel : Mevrouw de voorzitter, geachte leden, ik ben inderdaad een overtuigd Brusselaar en ik probeer met veel vuur mijn zaak te verdedigen, ook in het Brussels Parlement. Als u allemaal zo vriendelijk blijft voor mij wil ik ernstig overwegen om bij een volgende beurt al mijn tijd hier te komen besteden, zeker als ik bij elke mogelijke gelegenheid wordt uitgenodigd om zeiltochten te maken. Ik dank de leden overigens ook voor de leerrijke momenten die ik hier heb beleefd. Ik heb een hele hoop weetjes kunnen noteren. Misschien ben ik dan wel een vurig verdediger van mijn stad, maar hier zijn toch wel leden die dat met minstens evenveel brio zijn voor de streek waarvan ze afkomstig zijn.

Vanuit het besef dat een regelmatige sportbeoefening een positieve invloed heeft op zowel de volksgezondheid, op de maatschappelijke en sociale integratie, als op de karaktervorming en het welzijnsgevoel van het individu, omschrijft de Vlaamse regering haar missie inzake sport als volgt : 'Een sportbeleid voeren om zoveel mogelijk mensen in Vlaanderen zo regelmatig mogelijk te laten sporten op ieders prestatieniveau, in kwaliteitsvolle omstandigheden en dit met uitdrukkelijke vrijwaring van de integriteit van de sport.'

De beleidsnota slaat uitdrukkelijk terug op sportbeoefening in heel Vlaanderen en moet zodoende ook op deze manier opgevat worden. Het gevoerde sportbeleid aangaande watersporten is dus ook een beleid dat een spreiding kent in heel Vlaanderen.

Dat watersport een belangrijke rol speelt binnen het huidige sportbeleid blijkt uit een toetsing van een aantal kritische succesfactoren met de realiteit. Deze kritische succesfactoren zijn de essentiële voorwaarden die vervuld dienen te worden om de strategische doelstellingen te kunnen realiseren. Zij geven aan welke terreinen van het beleid cruciaal zijn voor het bereiken van de strategische doelstellingen.

Belangrijk is hier de watersportpromotie, het stimuleren van een planmatige aanpak van de infrastructuurinplanting en -uitbouw en optimaal gebruik van aanwezige sportinfrastructuur, het voeren van een integraal topsportbeleid als vorm van sportpromotie en de uitbouw en de officialisering van de sportkaderopleidingen. Hiermee heb ik de problematiek in een breed kader geplaatst.

Het Bloso doet reeds jaren een belangrijke inspanning om de watersport te promoten, waardoor het elitaire karakter van deze sport voor een stuk kon worden afgebouwd en de instapdrempel om watersport te beoefenen, verlaagd werd. In Nieuwpoort, Willebroek en Hofstade werden Bloso centra uitgebouwd tot het Mekka van de watersport voor jongeren. Het aantal deelnemers aan de zeil- en surfkampen en aan de watersportklassen in deze Bloso centra bewijzen dit elk jaar opnieuw. Eén van de opdrachten van deze Bloso centra is immers de sportpromotie in al haar facetten. Hierbij horen uiteraard ook de Bloso sportkampen en -sportklassen waarbij gestreefd wordt naar een maximale bezetting. De Bloso centra te Nieuwpoort zullen dan ook, evenals de overige watersportcentra te Willebroek en te Hofstade, een belangrijke rol blijven spelen in het promoten van de watersport bij jongeren.

Ter illustratie geef ik het aantal deelnemers aan sportkampen en sportklassen in 2001. In Nieuwpoort kregen we 3.505 jonge mensen over de vloer, in Willebroek 1.301 en in Hofstade 1.269. Gedurende 11 jaar, tot 1999, organiseerde het Bloso jaarlijks de 'Watersportdag' in heel Vlaanderen. De bedoeling van deze Watersportdag was zoveel mogelijk jongeren de kans te bieden om gratis kennis te maken met de verschillende watersporten.

In 2001 werd door het Bloso een nieuwe specifieke actie ontwikkeld om het zeilen te promoten. In de 3 Bloso watersportcentra werd gratis zeilinitiatie voor jongeren georganiseerd. Hoewel het zeilen tijdens deze dagen centraal staat, wordt ook bijzondere aandacht geschonken aan andere watersporten.

Binnen de Vlaamse Trainersschool worden watersportopleidingen voorzien. Met deze didactische, pedagogische en sporttechnische opleidingen waakt men er over dat er lesgevers zijn om op een kwaliteitsvolle manier de watersportbeoefenaars in de best mogelijke omstandigheden te omringen en te begeleiden. Door het decreet houdende de erkenning en subsidiëring van de federaties worden de sportclubs onrechtstreeks geresponsabiliseerd

Vanhengel

om gebruik te maken van deze gediplomeerde lesgevers.

Zo worden er ook topsportmanifestaties gesubsidieerd als promotie voor een bepaalde watersport binnen Vlaanderen. In 2002 werden volgende watersportmanifestaties opgenomen binnen Topsport Vlaanderen : de Wereldbeker Roeien-Vlaanderen Internationale Regatta in Hazewinkel, de zeilweek Vlaanderen in Nieuwpoort, Sail Brugge in Zeebrugge en de internationale kanoregatta in Zwevegem.

De activiteiten van strand- en jachtclubs zijn voornamelijk van lokaal niveau en behoren dus niet tot de bevoegdheid van het Bloso maar tot de bevoegdheid van de gemeenten en van de sportfederaties. De werking en subsidiëring van de sportfederaties, met inbegrip van de bij de federaties aangesloten clubs, is decretaal geregeld.

De Vlaamse overheid subsidieert sportfederaties met als doelstelling enerzijds een verhoging van de sportparticipatie en een betere doorstroming van de sportbeoefenaars naar de sportclubs en anderzijds een kwaliteitsbewaking en -verbetering van de werking van de sportfederaties, met inbegrip van de werking van hun aangesloten sportclubs.

De Vlaamse Yachting Federatie en het Verbond van Vlaamse Watersportverenigingen VZW, de VVW, bieden via hun sportclubs beiden de sporttak zeilen, waarin de sportdisciplines zeilen en windsurfen, aan en wat de VVW betreft ook nog de sporttakken zeilwagenrijden, kanokajak, waterskiën en duiken. Beide sportfederaties hebben samen niet minder dan 26.000 leden.

In 2001 hebben deze watersportfederaties, waar toen ook nog Waterski Vlaanderen VZW deel van uitmaakte, voor een totaal bedrag van 780.364 euro aan subsidies ontvangen. Via het nieuwe decreet sportfederaties van 13 juli 2001 dat een budgettaire inhaalbeweging ten voordele van de unisportfederaties voorziet, zullen de subsidies van de Vlaamse Yachting Federatie als unisportfederatie in 2002 nog gevoelig verhoging.

Wat de Organisatie van Wereld- en Europese kampioenschappen in 2002 en 2003 betreft, kan de Vlaamse Yachting Federatie rekenen op respectievelijk 67.700 euro en 50.000 euro aan decretale subsidies. Binnen het watersportbeleid proberen we dus op alle mogelijke gebieden rekening te houden met de behoeften van de sector en zijn er

mogelijkheden vanuit het beleid om die behoeften in te vullen op een kwaliteitsvolle manier.

U vroeg hoe ik de coördinerende de rol zie ten aanzien van de andere beleidsdomeinen die in deze ter sprake komen, namelijk Ruimtelijke Ordening, Economie en Milieu. Steeds meer spelen andere beleidsdomeinen een rol binnen het sportbeleid. Ruimtelijke Ordening, Economie en Milieu zijn hiervan niet de minste. De coördinerende rol ten aanzien van deze andere beleidsdomeinen is een rol die is weggelegd voor verschillende betrokkenen op ieders niveau.

Zo zullen zowel de gemeenten, als de provincies, als de Vlaamse Gemeenschap, als de federale overheid hun rol te vervullen hebben als coördinator van deze andere beleidsdomeinen en het beleidsdomein Sport.

Als een rol wordt opgelegd via de bestaande regelgeving, dan zal die rol vanzelfsprekend ten volle ter harte genomen worden. Ik geef een voorbeeld. Het beheer en de exploitatie van de kustjachthavens werden bij koninklijk besluit van 12 augustus 1981 door de Belgische staat overgedragen aan de Vlaamse Gemeenschap. De bevoegdheid voor het opstellen van de globale verdeling van de ligplaatsen onder de jachtclubs werd eveneens toevertrouwd aan de Vlaamse Gemeenschap.

Sedert 12 augustus 1981 is het Bloso opgetreden als zogenaamd 'pilotbestuur' en heeft het beheer van de jachthavens op zich genomen onder meer bij het ter beschikking stellen van de ligplaatsen in de jachthavens. Het Bloso werd hierin in zekere mate bijgestaan door de Dienst der Kust van het departement Leefmilieu en Infrastructuur, voor het uitvoeren van de technische onderhouds- en renovatiedossiers.

Gedurende de periode 1981 – 1996 investeerde het Bloso ongeveer 285 miljoen frank in de jachthavens en de bouw van het Dispatchingcentrum te Nieuwpoort. Op 24 juli 1996 nam de toenmalige Vlaamse regering evenwel de principiële beslissing om met ingang van 1 januari 1997 de jachthavens en het Dispatchingcentrum te Nieuwpoort opnieuw over te dragen aan het Vlaamse Gewest, administratie Waterwegen en Zeewezen zodat sindsdien het beheer van de jachthavens en het onderhouds- en renovatiebeleid aan dezelfde administratie worden toevertrouwd.

Het Bloso heeft sinds 1997 geen enkele bevoegdheid meer over het beheer en de verdere uitbouw van de kustjachthavens. Ook op eigen initiatief of

Vanhengel

na vraag vanuit de sector wordt er een coördinerende rol genomen. Zo is voor bijvoorbeeld het motorcrossgebeuren het Bloso de coördinator tussen de sector en de verschillende andere beleidsdomeinen Milieu, Ruimtelijke Ordening en Toerisme. Voor de golfsport is het de minister bevoegd voor de Ruimtelijke Ordening die de voortrekkersrol op zich neemt. De rol van coördinator ten aanzien van andere beleidsdomeinen is een taak en een verantwoordelijkheid die zich op elk niveau kan afspelen en waar de verschillende actoren de rol kunnen toegewezen krijgen van coördinator. Deze rol kan al dan niet opgelegd zijn of vanuit de sector komen.

De windmolens van de heer Verrijken vallen helemaal buiten mijn bevoegdheidssterrein. De invloed van deze molens op het zeilgebeuren op de Noordzee heb ik nog niet laten nagaan. Ik denk niet dat die invloed zeer groot zal zijn. Ik neem de suggestie mee van de heer Loones om van een eventuele installatie van deze molens gebruik te maken om er pontons aan te verbinden.

De heer Miel Verrijken : De laatste zeetong van Vlaanderen zal dood zijn.

De heer Jan Loones : Er zullen altijd tongen blijven op de Vlaamse banken als prooien van onze kustvisserij die vrij zal zijn binnen de driemijlszone. Het kolken rond de windmolens kan mooie verhalen opleveren aan de toeg van de bars van de jachthavens maar ik denk niet dat een goed zeiler daarvoor vervaard zal zijn. Effecten op andere vlakken zijn meer te vrezen.

Mijnheer de minister, ik dank u hartelijk voor uw algemeen overzichtelijk antwoord in de sfeer van de vraag, die een algemene introductie was ten aanzien van het belang van deze sector. Ik zal mijn best doen om uw antwoord te verspreiden bij de belangstellenden.

Ik wil nog wijzen op één pijnpunt. Bloso heeft inderdaad prachtig werk geleverd, maar het sportgebeuren in het algemeen en de zeilsport in het bijzonder zitten zonder de drie partners, namelijk de lokale en andere overheden, de privé-sector en Bloso. Nu staat Bloso dikwijls in concurrentie met de gemeenten die een bepaalde infrastructuur op hun eigen manier willen bestemmen en met de privé-verenigingen voor wat uitbating van jachthavens betreft. Voor wat betreft de infrastructuur die voor het laatste decennium is aangelegd, komt er de problematiek bij van de ligplaatsvergoedingen die door Bloso werden geïnd en gedeeltelijk door de gemeenten. Daar zit conflictstof. Ik denk dat u hier als minister een bemiddelende rol kan spelen. Zoals bij zowat elke parastatale het geval is – en ik ontken helemaal niet hun verdiensten – zijn er bij Bloso soms wel politieke beleidsopmerkingen te maken. We hebben soms de indruk dat Bloso nu minder aandacht besteedt aan de zeilsport en men met andere ogen kijkt dan een aantal jaren geleden toen er andere verantwoordelijken waren.

Ik wil het hier niet persoonlijk spelen. Ik heb evenwel de indruk dat de impuls die vroeger is gegeven momenteel ver te zoeken is. Ik ben ervan overtuigd dat de praktische dossiers de minister een groter inzicht in deze materie zullen bieden.

De voorzitter : Minister Vanhengel heeft het woord.

Minister Guy Vanhengel : Indien het nodig zou blijken, ben ik bereid om die bemiddelende rol te spelen.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.05 uur.*
